

Mellan Stockholms stad genom dess exploateringsnämnd och dess trafiknämnd, org. nr 212000-0142, Box 8189, 104 20 Stockholm ("**Staden**") och Gasnätet Stockholm AB, org. nr 556742-7504, 115 77 Stockholm ("**Bolaget**") har denna dag träffats följande

MARKFÖRLÄGGNINGSAVTAL

avseende nyanläggning, bibehållande, underhåll och omläggning av Bolagets stads- och fordonsgasledningar i allmän platsmark och annan av Staden ägd mark inom Stockholms kommun.

§ 1 Bakgrund

Bolaget äger och driver stads- och fordonsgasledningar samt därmed sammanhängande anordningar ("**Gasnätet**"). Bolaget ansvarar för distribution av gas genom Gasnätet till gasanvändarna. En stor del av Gasnätet är förlagd i mark som ägs av Staden. Staden, både genom Trafikkontoret i sin roll som väghållare och Exploateringskontoret i sin roll som markförvaltare av Stadens mark, utvecklar och bygger ut Stadens allmänna ytor.

§ 2 Avtalets tillämpningsområde

Detta avtal omfattar den del av Gasnätet som ägs av Bolaget och som är förlagd på eller i Stadens allmänna platsmark samt på eller i annan av Staden tillhörig mark. För att Bolaget ska kunna bibehålla, underhålla och omlägga Gasnätet samt nyanlägga ledningar i Gasnätet, upplåter Staden nyttjanderätt för Gasnätet på villkor som anges nedan i detta avtal. Termer och begrepp som används i detta avtal ska ha den innebörd som följer av branschpraxis och relevant lagstiftning.

§ 3 Nyttjanderätt

Med iakttagande av de villkor som stadgas i detta avtal medger Staden Bolaget rätt att nyttja Stadens mark enligt följande.

I gator, torg, parker, andra allmänna platser samt annan av Staden ägd mark inom Stockholms kommun där Gasnätet finns medger Staden Bolaget rätt att mot ersättning bibehålla, underhålla och omlägga Gasnätet.

Staden medger därutöver att Bolaget vid behov nyanlägger ledningar för stads- och fordonsgas. Vid nyanläggning bestämmer Staden placeringen av ledningar och tillhörande anordningar efter samråd med Bolaget. För att underlätta exploatering av olika områden, framförallt för bostadsbyggande, skall nyförläggning företrädesvis ske i gatumark. De ledningar som nyanläggs blir en del av det som i detta avtal betecknas som Gasnätet.

Ovan angivna nyttjanderätt gäller från dagen för detta avtals undertecknande och så länge Bolaget nyttjar Gasnätet för distribution av gas. De delar av Gasnätet som av Bolaget tas ur drift och som därmed inte nyttjas för distribution av gas ska inte omfattas av nyttjanderätten.

Bolaget är införstått med att nyttjanderätten inte avser större utrymme än vad som rimligen är nödvändigt för Bolagets distribution av gas genom Gasnätet. Bolagets nyttjanderätt enligt detta avtal utesluter inte Staden från att på sedvanligt sätt disponera marken.

§ 4 Kartor och redovisning av ianspråktaget utrymme

Bolaget ska på egen bekostnad föra ett digitalt kartverk över Gasnätet av vilket framgår ledningarnas planläge, höjdläge, typ av ledning samt ledningens dimension. Kartverket ska, om ej annat angetts av Staden, redovisas i samma dataformat som Stadens baskarta för ledningsnät och följa dennas bladindelning.

Ny ledning/anordning ska vara karterad inom en månad från det att den anlades.

Kartverket ska vara Stadens egendom och vid var tid vara tillgängligt för Staden utan kostnad.

§ 5 Nyttjanderättsavgift

För den nyttjanderätt Bolaget medges enligt detta avtal ska Bolaget till Staden erlägga en årlig ersättning som baseras på följande ledningslängd per 1 januari 2016: 540 000 m.

Ersättningen ska vid varje kalenderårs början betalas mot av Staden utfärdad faktura. Ersättningen uppgår till 2,96 kr/m och ska årligen per den 1 januari revideras i förhållande till förändringar i ledningslängderna samt utveckling enligt konsumentprisindex.

§ 6 Ändringar av detaljplan och överlåtelse av mark

Avser Staden att överlåta och/eller genom planändring ändra användningen av ett markområde där Bolaget har Gasnät med stöd av detta avtal ska Staden samråda med Bolaget kring berörda ledningar.

§ 7 Flyttning av ledningar

Stockholms Stad växer snabbt och det uppkommer ofta behov av att flytta eller justera ledningar med tillhörande anordningar. Med flyttning av en ledning avses att den befintliga ledningen ersätts av en ny ledning i ett annat läge. Med justering avses en mindre åtgärd där ledningen kan bibehållas i samma läge.

Behov av att flytta eller justera en ledning kan orsakas av att Staden planerar att utföra någon typ av arbete eller exploatering av eller i den aktuella marken eller att Bolaget avser att utföra eller låta utföra arbete på ledningar eller anläggningar i Gasnätet.

Om Staden så påfordrar, åligger det Bolaget att utföra flyttning eller justering av ledningarna i Gasnätet. Flytt eller justering ska ske enligt de anvisningar som Staden ger. Staden ska varsla Bolaget om sådana planerade arbeten som kräver ledningsflytt eller justering med sådan framförhållning att Bolaget hinner vidta de erforderliga åtgärder som Bolaget behöver vidta för de aktuella arbetena. Kostnaderna för den flytt eller justering som Staden begär ska bäras av Staden. Eventuell standardhöjning (avser förnyelsevärdet, se definition nedan) som åtgärden medför på Bolagets egendom bekostas av Bolaget.

Om det på grund av arbeten, som Bolaget utför eller låter utföra, blir nödvändigt att flytta eller ändra Stadens ledningar, anordningar eller andra anläggningar, ska Staden utföra flyttningen eller ändringen om inte Staden ålägger Bolaget att utföra arbete. Kostnaderna för den flytt eller justering

som Bolaget begär ska bäras av Bolaget. Eventuell standardhöjning (avser förnyelsevärdet, se definition nedan) som åtgärden medför på Stadens egendom bekostas av Staden.

Med standardhöjning avses förnyelsevärdet för Bolaget och beräknas utifrån en modell där ledningen är avskriven vid 50 års ålder. Förnyelsevärdet = $100 \cdot (x/50)$ där x är ledningens/anordningens ålder. Ålder bestäms som skillnaden mellan flyttningsår och ursprungligt förlägningsår. Standardhöjningen beräknas på den totala kostnaden som flytten eller annan åtgärd medfört.

För ledningar i Gasnätet som är placerade i eller under broar och viadukter på sådant sätt att normalt underhåll av dessa broar och viadukter omöjliggörs ska Staden samråda med Bolaget om nödvändiga åtgärder. Åtgärderna bekostas i sin helhet av Bolaget.

Vid mer omfattande ombyggnadsarbeten ska särskild uppgörelse om kostnadsfördelning träffas mellan Staden och Bolaget.

Om ledningar och/eller andra anordningar, som tillhör annan än Bolaget eller Staden, behöver flyttas eller justeras i anledning av Bolagets verksamhet, ska Bolaget anmäla detta till Staden, på vilken det ankommer att påkalla flyttning eller justering hos den berörda ledningsägaren enligt gällande avtal mellan Staden och ledningsägaren.

§ 8 Samordning av arbeten

Bolaget är skyldigt att samordna planerade ledningsarbeten med annan ledningsägares och Stadens planerade arbeten och befintliga ledningar i syfte att minimera kostnader och olägenheter.

Staden ska samordna sina markarbeten med Bolaget vid gemensamma projekt för att minimera kostnader och olägenheter.

Gemensamma projekt ska samordnas enligt genomförandavtal. Initiativtagare till åtgärd ansvarar för att erforderligt avtal för genomförandet tecknas.

Kostnadsfördelning vid samordnade arbeten tillämpas enligt **bilaga 1**, om inte parterna överenskommit annat.

§ 9 Arbetets bedrivande och kostnadsansvar

Om Bolaget behöver utföra arbeten på Gasnätet eller nyförlägga ledningar eller anläggningar åligger det Bolaget att bekosta erforderliga utredningar och projekteringar. Bolaget bekostar även alltid de uppgrävningar (grävningar och schakt) som nödvändiggörs av Bolagets arbete.

Utöver detta avtal gäller Stadens föreskrifter/Allmänna anvisningar/Teknisk handbok avseende grävning, schakt, återställning och avstängningar på allmän platsmark m.m.

Därvid gäller bl.a. följande.

För det fall Bolaget önskar schakta i Stadens mark ska Bolaget göra anmälan härom till Staden, enligt Stadens instruktion. Arbetet får ej påbörjas innan Stadens godkännande. Bolaget ska därvid ange tidplan för förlägningsarbetena och ange arbetenas omfattning.

Bolagets arbeten ska utföras med största möjliga skyndsamhet och på ett sådant sätt att minsta möjliga olägenhet vållas Staden, annan ledningsägare eller allmänheten. Största varsamhet ska iakttas så att Stadens eller annans anläggning inte skadas.

En TA-plan samt Samlingskarta eller motsvarande ska alltid tas fram ett vägarbete ska utföras. För TA-planer ska avgift erläggas enligt av kommunfullmäktige fastställd taxa.

Efter avslutat arbete ska Bolaget, för det fall inte Staden anger annat, återställa av disponerad mark till ursprungligt skick på Bolagets bekostnad. Återställning ska ske enligt Stadens anvisningar.

Låter Bolaget annan utföra arbete ansvarar Bolaget för att denne iakttar villkoren i detta avtal.

Vid trädplantering samt nyanläggning, omläggning eller underhåll av anläggning som berör befintligt träd ska bilaga 2 gälla om inte parterna överenskommer om annat.

Vid arbete i allmän platsmark där markvärmeanläggning förekommer ska bilaga 3 gälla om inte parterna överenskommer om annat.

Det åligger Bolaget att drifva och underhålla Gasnätet på ett sätt som minimerar störningar i vägnätet.

För det fall Bolaget, eller någon annan i dess ställe, tar bort (avlägsnar) hela eller delar av urdrifttaget Gasnät från Stadens mark ska Bolaget, i enlighet med gällande miljölagstiftning, ansvara för och bekosta sanering och omhändertagande av miljöfarliga ämnen i ledningar och anordningar samt föroreningar i övrigt som kan härledas till Gasnätet. Om saneringskostnader uppkommer för Staden på grund av föroreningar i massor som kan härledas till Gasnätet, ska Bolaget svara för dessa kostnader i den utsträckning som följer av Bolagets ansvar enligt gällande miljölagstiftning.

§ 10   Nyttjande av offentlig plats

Bolaget erinras om skyldigheten att för arbeten där offentlig plats tas i anspråk inhämta tillstånd från polismyndigheten enligt 3 kap. 1 § ordningslagen.

Bolaget erinras vidare om skyldigheten att till Staden erlägga avgift för nyttjande av offentlig plats för uppställning av bodar, upplag m.m. Avgift ska erläggas enligt av kommunfullmäktige fastställd taxa.

§ 11   Miljö

Bolaget ansvarar för att krav enligt miljölagstiftningen samt Stadens vid varje tidpunkt gällande miljödokument upprätthålls vid arbete på och i Stadens mark.

§ 12   Extra tomrör

Bolaget ska för Stadens räkning vid nyförläggning nedlägga och mäta in 2 stycken 54/51 mm tomrör i Bolagets schakt om Staden så begär. Staden ska på egen bekostnad tillhandahålla tomrören eller anvisa leverantör av dessa. Tomrören ska förläggas enligt Allmänna anvisningar. Staden bekostar nedläggning och inmätning.

§ 13 Stadens skadeståndsansvar

Skadas Bolagets ledningar och tillbehör i Gasnätet eller förorsakas avbrott i dess begagnande på grund av handlande eller underlåtenhet från Staden eller Stadens uppdragstagare, är Staden skyldig att ersätta Bolaget för den direkta skada inklusive akut felavhjälpning, som Bolaget lider till följd härav. Vad nu stadgas gäller dock inte om Staden kan visa att skadan inte beror på vårdslöshet från Stadens eller Stadens uppdragstagares sida. Någon ytterligare rätt till skadestånd från Staden föreligger inte.

§ 14 Bolagets skadeståndsansvar

Bolaget svarar gentemot Staden för all skada, förlust men och intrång som uppkommer till följd av nyanläggning, underhåll, omläggning och bibehållande eller borttagande av Bolagets ledningar i Gasnätet, innefattande det ansvar som på grund härav kan göras gällande mot Staden från tredje man. Ansvaret innefattar även skada som orsakats av Bolagets uppdragstagare.

§ 15 Indexuppräknings

I detta avtal med bilagor angivna ersättningsbelopp, viten och liknande uppgifter är, om ej annat sägs, i prishöjning 1 oktober 2015 och ska årligen per den 1 januari revideras med hänsyn till utvecklingen av konsumentprisindex (KPI) med oktober 2015 som bas (index 314,29). Nästa justering ska således ske per den 1 januari 2017.

§ 16 Överlåtelse

Bolaget äger inte utan Stadens skriftliga medgivande överlåta vare sig helt eller delvis rättigheter eller skyldigheter enligt detta avtal.

§ 17 Avtalstid

Detta avtal gäller till och med den 31 december 2020. Uppsägning av avtalet ska ske senast 2 år före avtalstidens utgång annars förlängs avtalet med 2 år i sänder med 6 månaders uppsägningstid.

§ 18 Tvist

Tvist ska i första hand lösas genom förhandling. Är detta inte möjligt ska tvisten om ej annat överenskommes avgöras av svensk domstol.

§ 19 Villkor

Detta avtal gäller endast under förutsättning att Bolaget använder Gasnätet för ledningar för stads – och fordonsgas.

§ 20 Avtalets giltighet

Detta avtal är för sin giltighet beroende av att det senast den 1 oktober 2016 godkänns av exploateringsmännen och av trafiknämnden genom beslut som senare vinner laga kraft.

Detta avtal har upprättats i två original varav parterna tagit var sitt.

Stockholm den

Stockholms stad genom dess exploateringsnämnd

Namnförtydligande

Stockholm den

Gasnätet Stockholm AB

Namnförtydligande

Stockholm den

Stockholms stad genom dess trafiknämnd

Namnförtydligande

Bilagor

1. Kostnadsfördelning vid samordnade arbeten
2. Trädplantering och ledningsförläggning
3. Regler och rutiner vid de ledningsdragande bolagens arbeten i allmän mark där markvärmeanläggningar förekommer